

dinamització cultural

Selecció de projectes presentats a la convocatòria d'ajuts de 1994 • Al llarg de l'any han rebut o rebran col·laboració de SCP les propostes de les entitats agrupades en els següents apartats:

• *Acolliment i formació d'immigrants*

Bayt al Thaqafa (Barna), Comissió Diocesana de Migració (Tarragona), Centre d'Acolliment per a Africans Sant Pau (Mataró), ETANE (Barna), CAE, Formació i Serveis (Manresa), Càritas Diocesana (Barna), C.O. Romero, Càritas, Lliga dels Drets dels Pobles, SOS Racisme, CITE, Drapaires d'Emaús (agrupats en un sol projecte per a Sabadell), Vallès sense Fronteres (St. Cugat), ASDIQA (La Bisbal d'Empordà), Jameiat Essalam (Manlleu), Associació EPA Creixent (Premià de Mar), CADICC (Cornellà de Ll.), AFAP (St. Feliu de Ll.), Grup de Solidaritat Akwaba (L'Hospitalet de Ll.).

• *Intercanvi i cooperació de joves en el marc dels països catalans*

La Bressola (Prada de Conflent), Acció Escolar del Congrés de Cultura Catalana (Barna), Obra Cultural Balear (Palma), Escola de dansa folklòrica de la Garrotxa (Olot), Grup Blanquerna (Palma), Club d'Esplai La Florida (L'Hospitalet de Ll.), Amics de la Natura (Cocentaina), IB Rubió i Ors (St. Boi de Ll.), IB Font de Sant Lluís (València), CE Pubilla Casas (L'Hospitalet de Ll.), CE Jovent (Mallorca), AE Abat Escarré (L'Hospitalet de Ll.), AE Gabriel Alomar (Palma), CIJ Bellvitge (L'Hospitalet de Ll.), Acció Cultural del País Valencià.

Immigració i formació de formadors • Des de fa temps, la FSCP té com a prioritat afavorir l'acolliment, la formació i la integració social dels immigrants provinents de països en vies de desenvolupament. Una forma de concretar aquesta línia d'actuació és facilitar mitjans i recursos a professionals i voluntaris que treballen directament amb sectors de població immigrada. Exemples recents d'aquesta acció de la Fundació són: finançament dels seminaris coordinats el curs passat per SERGI i dirigits pels professors Josep Lluís Alegret i Lurdes Miquel, suport a la 5a. Escola d'Estiu sobre Interculturalitat que s'acaba de celebrar a Girona i realització d'un curs d'ensenyament de segones llengües a immigrants, organitzat per la pròpia Fundació.

Taleia en castellà • L'Editorial Narcea de Madrid ha publicat recentment el recull d'experiències dedicades a l'educació en el temps del lleure, aparegudes fins ara a Taleia. Aquesta mateixa editorial ha expressat el seu interès a continuar editant, agrupades temàticament, monografies de la nostra col·lecció.

Associacionisme • Organitzades per SCP, el mes de juny es van celebrar dues sessions informatives i de debat relacionades amb temes d'interès per a les entitats i associacions amb les quals treballem habitualment. *Bases per a la cooperació europea d'associacions i fundacions* va ser el títol de la primera trobada per a la qual es va comptar

vídeo educatiu

Cintes per al nou curs escolar

Ja ha sortit una nova sèrie de vídeo de SCP: *Premis d'Honor III* (col·lecció promoguda per Òmnium Cultural) que presenta els escriptors Joan Fuster, Marià Manent, Josep M. Llompart i Joan Triadó. S'hi afegiran dintre de poques setmanes quatre sèries que tracten de científics universals i dels seus invents (Morse i la telegrafia, Bell i el telèfon, Hertz i les ones electromagnètiques, Marconi i la radiotelegrafia, Drais i la bicicleta, Stephenson i el ferrocarril, Otto i el motor de quatre temps, els germans Wright i l'avió). Totes quatre són produccions de l'empresa alemanya Telepool. Un xic més endavant en sortiran dues més: *Història de la Imprempta a Catalunya* (guió de Pau Llobet) i *El Tapis de la Creació* (guió de Francesc Romero i Albert Sàez). Ambdues són coproduccions SCP-TV3.

Afers internacionals

La difusió internacional dels vídeos de SCP s'ha prosseguit amb la presentació de diverses produccions a la Setmana dels Mèdia del Consell Internacional de Mitjans Educatius (CIME), celebrada a Brussel·les el mes de març i a la fira MèdiaNet que tingué lloc a Munic el juny. Així mateix s'ha arribat a un acord amb la Fundació Roberto Marinho de Rio de Janeiro de cara a la difusió a les escoles del Brasil d'un capítol de la sèrie *Química de la Cuina*, produïda per SCP.

El concurs de producció escolar

Mentre es preparen noves iniciatives de cara a la promoció de l'activitat videogràfica a l'escola, s'ha decidit, d'acord amb el Programa de Mitjans Audiovisuals del Departament d'Ensenyament, no convocar aquest any el concurs de propostes per a produccions escolars que organitzaven conjuntament la Fundació SCP i l'esmentat PMAV. Malgrat aquesta decisió, les escoles que desitgin presentar alguna producció ja enllestida al **Concurs Internacional de vídeo escolar del CIME (edició 1995)** poden demanar el corresponent imprès de preinscripció a la Secretaria de SCP. Telèfon (93) 458 30 04. **Termini:** 30 de novembre de 1994.

Un Congrés de tecnologia educativa a Hongria

L'Institut Nacional d'Educació Pública de Budapest ja ha pres el relleu de SCP com a organitzador del pròxim Congrés del CIME, que tindrà lloc enguany a Eger, del 13 al 15 d'octubre, sota el lema «**Nous reptes en el desenvolupament, la difusió i l'aplicació de la tecnologia educativa**». Per a informació, truqueu a la Secretaria de SCP: (93) 458 30 04.

Gitanos • Amb el títol de *La diferència inquietant*, la Fundació Serveis de Cultura Popular i Editorial Alta Fulla han editat en la col·lecció Cultura Popular un estudi de l'antropòloga Teresa San Román sobre els gitanos. Amb aquesta obra es clou la trilogia que s'havia proposat de realitzar i editar la FSCP. Les altres dues porten per títol *Quan l'Islam truca a la porta* i *Els negres catalans*.

amb la col·laboració de Marta Ferrés, especialista en eurogestió. A la segona sessió es van analitzar les possibles repercussions en el món associatiu del *Projecte de Llei de Fundacions i d'Incentius Fiscals*, d'àmbit estatal. El ponent va ser Xavier Aragay, expert en economia social.

Nova convocatòria pública d'ajuts • Els projectes a desenvolupar durant 1995, i que es proposin obtenir suport de la Fundació SCP, hauran d'enmarcar-se en el treball d'*acolliment i formació d'immigrants*. Com en anys anteriors, es pretén donar suport a programes i actuacions que afavoreixin l'aplicació efectiva dels drets humans, unes condicions de vida dignes, la inserció social i l'exercici de la ciutadania, i que promoguin el respecte al pluralisme, la diversitat cultural i el diàleg intercultural.

S'hi destinaran sis milions de pessetes que es distribuïran en funció de l'interès i l'amplitud de cada proposta admesa. Es poden presentar projectes en dos moments diferents: abans del 30 de novembre de 1994 o bé fins al 20 d'abril de 1995. Per a més informació demaneu les bases de la convocatòria a la Secretaria de SCP.

estudis i projectes

Expocultura • Del 7 al 16 d'octubre d'enguany tindrà lloc al Moll de la Fusta de Barcelona una magna exposició dedicada a la cultura tradicional i popular catalana. És la tercera edició que se'n fa. FUS, Grup de Fundacions, no solament hi ha estat present des de l'inici, sinó que va ser coorganitzador de la primera edició a través de la Fundació Serveis de Cultura Popular. Aquesta vegada també hi serem. Les fundacions Jaume Bofill i Serveis de Cultura Popular compartim un estand on sereu ben atesos si ens veniu a veure.

Educació ètica • Acaben d'aparèixer tres opuscles més de la col·lecció Senderi, elaborada per la Fundació Serveis de Cultura Popular i divulgada per Eumo Editorial. Són els números 10, 11 i 12, dedicats als temes *Interculturalitat*, *Conflictes bèl·lics* i *Democràcia i participació*. Un volum a part ofereix als mestres i educadors les indicacions pertinents per a utilitzar els tres opuscles apareguts.

publicacions

Senderi

Els quaderns apareguts durant 1994, amb la seva corresponent guia didàctica per a l'educador i els seus autors respectius, són els següents:

10. *La Interculturalitat* (Rosa Cañadell)
11. *Els conflictes bèl·lics* (Anna Bastida)
12. *Democràcia i participació* (Joan Pagès i Antoni Santisteban)

Col·lecció

Debats de l'Aula Provença

21. *Cinema i llengua a Catalunya*. Gabriel Planella, Joaquim Romaguera, Pere Ignasi Fages. 1994, 40 pàgs.

22. *Experiències d'educació en els valors amb adolescents*. Jaume Cela, Roser Batlle, Rafael Grasa. 1994, 55 pàgs.

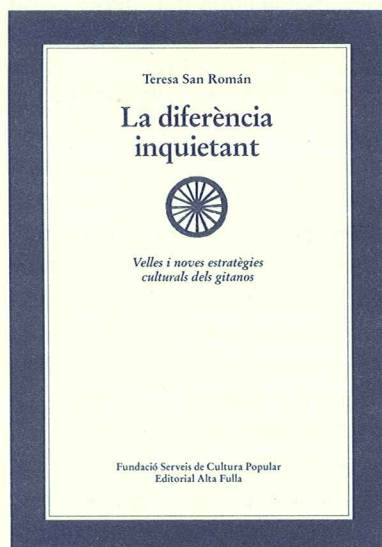
Col·lecció Quaderns de Formació Professional

3. *Suport educatiu a la inserció professional*. Antoni Cañete, Josep Francí. Horsori Editorial, ICE Universitat de Barcelona, Fundació SCP, 1994. El llibre té dos objectius principals: donar suport als estudiants d'FP en el seu procés d'inserció professional i avaluar la formació impartida en els centres.

Col·lecció Taleia

37. *Granja-Escola Sinaí*, Barcelona 1994, 19 pàgs. Un projecte per a joves que, provinents del «fracàs escolar», no poden integrar-se ni a FP ni al món laboral. Per a adolescents que l'escola no entén: una escola diferent.

38. *Col·lectiu Ronda*, Barcelona 1994, 39 pàgs. Despatx d'advocats

25è aniversari

FUS, nom amb el qual a partir d'ara anomenem el grup de fundacions format per Fundació Serveis de Cultura Popular, Fundació Jaume Bofill i Fundació Institut Pacis, celebra enguany el 25è aniversari del seu primer pas, la creació de la Fundació Jaume Bofill, el 1969.

La commemoració consistirà en tres esdeveniments principals:

- Acte de celebració amb la presència de totes aquelles persones que durant aquests 25 anys han col·laborat en la definició d'objectius de les tres fundacions i en l'assessorament sobre la manera de portar-los a la pràctica. Aquest acte se celebrarà el mes de novembre amb la presència del Molt Honorable President de la Generalitat.
- Publicació d'una memòria titulada *A l'encalç de... Vint-i-cinc anys d'acció socio-cultural*, que recull les activitats principals i les persones i entitats ajudades per les fundacions durant aquest període. Aquesta memòria es distribuirà gratuïtament a tots els qui la demanin.
- Reflexió interna sobre la situació de la convivència a Catalunya per tal d'orientar millor les nostres activitats de cara al futur.

Les fundacions esperen aprofitar aquesta commemoració per donar a conèixer, encara més, els serveis que ofereixen a la societat catalana en general i per projectar millor les seves activitats futures.

cats que treballa per la defensa dels drets dels obrers i les classes populars. Fan aquesta tasca sobre les bases ideològiques d'unitat, independència, democràcia de base i anticapitalisme, des d'un model autogestionari.

Col·lecció Cultura Popular

14. *La diferència inquietant*, Teresa San Román, 1994, 152 pàgs. Després de constatar la ignorància que tenim sobre aquest poble, aquesta obra n'explica la tradició cultural pròpia i les vicissituds històriques. El llibre dedica una atenció especial a la situació actual dels gitanos de condició econòmica i social precària que viuen a Catalunya.

notícies de la fundació jaume bofill

La convocatòria ordinària d'ajuts a la recerca per al pressupost de 1995 es tancarà, com ja és habitual, el 31 d'octubre d'enguany.

Les sol·licituds que arribin abans d'aquesta data tindran la resposta afirmativa o negativa abans del 10 de desembre.

Per a més informació:

Tel. 458.87.00 i FAX 458.87.08.

Nota: Si teniu interès a rebre aquest Full Informatiu, que és gratuït, només cal que ho sol·liciteu a la secretaria de la Fundació (Tel. (93) 458 30 04).

FUS, GRUP DE FUNDACIONS

INSTITUT PACIS, JAUME BOFILL, SERVEIS DE CULTURA POPULAR

desembre

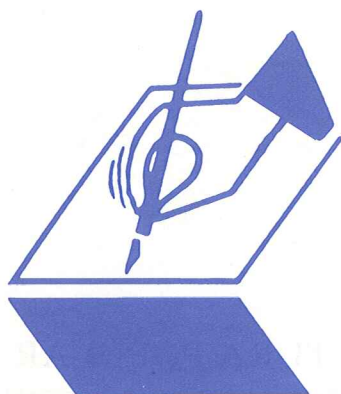
1994

el futur i les alternatives

No deu ser per un mil·lenarisme forassenyat però és evident que durant aquests darrers anys del nostre segle sovintegen les preguntes i les preocupacions sobre el futur del nostre món. La crisi de les ideologies tradicionals, la inseguretats respecte a les possibilitats i als recursos a mitjà termini, la manca de models alternatius viables que donin resposta als desequilibris del present, forneixen prou elements per a una creixent incertesa. Com a conseqüència d'això, també es donen diverses visions de futur entre les quals és necessari destriar, d'una banda la necessitat humaníssima de predir-lo i, d'altra banda, l'exigència de rigor a l'hora de descobrir les tendències emergents. D'això darrer s'ocupa especialment la prospectiva, disciplina que avui ja té estatut acadèmic en diverses universitats d'arreu del món. També en el nostre país té cultivadors i, fins i tot, ja s'han realitzat i publicat alguns estudis.

La Fundació Jaume Bofill, més avesada a recerques empíriques i monogràfiques sobre la situació actual, ha fet, això no obstant, alguna incursió en l'anàlisi del futur. La més recent van ser les Jornades organitzades l'any passat sobre *el paper de l'Estat al segle XXI* (vegeu Full Informatiu número 6, juny 1993). Durant aquest any, però, ha promogut dos treballs que, encara que són molt diferents, podrien ser inclosos en l'anàlisi prospectiva: el primer, realitzat per l'economista Francesc Roca, pretén ordenar i ponderar les diverses tendències i visions «científiques» del futur que s'han donat durant aquest segle. Aquest treball acaba de ser publicat per la mateixa Fundació amb el títol *Per comprendre el futur*. El segon, realitzat per un equip d'EcoConcern coordinat pels també economistes Emil Herbolzheimer i Stefano Puddu, intenta fer un balanç dels models econòmics que, fruit d'una anàlisi crítica del sistema econòmic actual, pretenen superar-lo procurant una forma de desenvolupament més ajustada a les necessitats humanes i socials que es plantejaran en el futur. Aquest segon treball es publicarà pròximament amb el títol de *Propostes innovadores: repensar l'economia per a societats en transformació*.

convocatòries

AJUTS A LA RECERCA

A la convocatòria d'ajuts a la recerca en general per l'any 1995, s'han rebut 85 propostes, de les quals la Fundació en podrà acollir aproximadament un 15%. La Fundació està estudiant una explicitació més precisa de les prioritats assenyalades a l'anunci de la convocatòria amb vista a l'any que ve.

TESIS DE DOCTORAT

La Fundació Jaume Bofill tornarà a convocar les beques per a la realització de tesis de doctorat de cara al curs 1995-96. La convocatòria es farà pública el mes de febrer de 1995 i el termini de presentació de sol·licituds es tancarà el dia 20 d'abril. El veredict del jurat es farà públic el dia 15 de juny.

recerques en curs

INFORME PER A UN NOU SISTEMA ELECTORAL DE CATALUNYA

Un nou sistema electoral hauria de servir per a lluitar contra el progressiu allunyament entre el ciutadà i la política. La llei electoral catalana és una de les assignatures pendents de l'autogovern. El professor Agustí Bosch ha proposat un disseny de recerca que no està orientada

només a aconseguir la correcció tècnica de les propostes finals sinó que també introdueix elements decisius perquè aquestes propostes siguin materialitzables, en el sentit de recollir inquietuds i propostes que els polítics en exercici puguin aportar. El treball s'acabarà i es farà públic abans de l'estiu de 1995.

DIDÀCTICA DE LES CIÈNCIES SOCIALS I TECNOLOGIES DE LA INFORMACIÓ

Es tracta de la tesi de doctorat de David Comas i Vila i pretén desenvolupar una metodologia didàctica general per a la introducció dels sistemes d'informació geogràfica a l'àrea de ciències socials de l'ensenyament secundari de Catalunya. La metodologia didàctica serà implementada en un cas concret: l'aprenentatge de la ciutat. S'elaborarà un conjunt de material didàctic sobre la ciutat de Girona estructurat en forma de deu temes com ara la diversitat, la desigualtat, la morfologia o les funcions de la ciutat. El material podrà ser utilitzat directament pel professorat i l'alumnat. Aquesta tesi s'acabarà el juny de 1995.

MOBILITAT RESIDENCIAL I CANVI EN L'ESTRUCTURA SOCIAL DE SANTA COLOMA DE GRAMENET (1979-1992)

La recerca se centra en l'estudi de les migracions en un municipi de l'àrea urbana de Barcelona al llarg de la dècada dels vuitanta i les seves relacions amb l'estructura social i econòmica de la població d'aquest territori. L'estudi pren Santa Coloma de Gramenet com a àmbit d'anàlisi, com a exemple –extrapolable– d'un municipi de fort creixement immigratori en el passat però que actualment presenta unes pautes de comportament molt diferents en aquest sentit. El treball, realitzat per Antoni Durà, s'acabarà durant el primer trimestre de 1995.

LA POLÍTICA REGIONAL COMUNITÀRIA A CATALUNYA

L'autor, Oriol Roca i Sagalés, intenta esbrinar quin ha estat i és l'impacte que ha tingut en el cas de l'economia catalana la política regional portada a terme per la Comunitat Europea. L'anàlisi es limita a l'àrea de Catalunya que ha estat qualificada per la comissió de la CE com a zona en declivi industrial, raó per la qual s'hi han destinat uns recursos i aplicat una sèrie d'instruments. Tracta d'aplicar metodologies recentment desenvolupades per tal d'estimar quins són els efectes de la inversió en capital públic (infraestructures) sobre l'ocupació i el producte interior brut a Catalunya durant el període 1988-1993. El treball s'acabarà a finals de juny de 1995.

publicacions

COL·LECCIÓ POLÍTIQUES

El mes de juliol es va publicar el treball d'Isabel Rueda i Xavier Sanclimens *L'Administració Pública a Catalunya: un model d'organització territorial?* El mes de setembre es va publicar el treball realitzat per EARHA titulat *Una demanda social dels joves: els habitatges protegits*.

COL·LECCIÓ DOSSIERS

El mes de setembre es va publicar el treball d'Andreu Lope *Innovació tecnològica: ocupació, gestió de la mà d'obra i canvis organitzatius a les empreses*. El mes de desembre es va publicar el treball de Francesc Roca titulat *Per comprendre el futur*.

PUNT A LA I

Continua la publicació mensual dels fulls que donen informació sobre recerques acabades recentment i que poden ser consultades a la Fundació o bé adquirides si han estat publicades. Vet aquí la llista dels editats recentment: n.10-*Neonazisme a Espanya, 1966-1992*; n.11-*L'esperit europeu, humanisme europeu: herència i projecte*; n.12-*El col·lectiu dels borderline o límits, entre la coherència teòrica i la marginació pràctica*; n.13-*Macrodinàmica i sistemes de seguretat social*; n.14-*Els programes d'immersió al català: avaluació d'alguns aspectes del rendiment escolar*; n.15-*L'ombra del poder: un estudi sobre el nacionalisme espanyol*; n.16-*Polítiques internacionals de resposta al canvi global en el medi ambient*; n.17-*El professorat com a agent de canvi: una avaluació sociològica a partir d'una experiència de recerca-acció en coeducació*; n.18-*Innovació tecnològica: ocupació, gestió de la mà d'obra i canvis organitzatius a les empreses*; n.19-*L'ensenyament davant el repte econòmic. Experiències internacionals*; n.20-*Nacionalisme, nacions i partits nacionals. Teoria general i aplicació al cas de Catalunya*.

activitats

CULTURA I DESENVOLUPAMENT A EUROPA: TENDÈNCIES I PERSPECTIVES

El proper mes de març s'organitzarà a Barcelona la trobada anual de l'Associació CIRCLE vinculada al Consell d'Europa, amb la finalitat de reunir una trentena d'experts internacionals que hán d'elaborar un informe sobre aquest tema i que el lliuraran a la UNESCO. Aquesta trobada es farà amb el suport del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, i la Fundació Jaume Bofill ha animat un grup d'investigadors catalans que, treballant en el tema, facin una contribució específica a la reunió. Coordinats per Lluís Bonet, formen part d'aquest grup Enric Fossas, Josep Gifreu, Isidor Marí, Ferran Mascarell i Joan Subirats.

GRUP DE DEBAT «EIXIMENIS»

Durant aquest any s'ha anat reunint mensualment als locals de la Fundació aquest grup format per Carles Torner, Francesc Torralba, Núria Bou, Núria Vives, Eulàlia Mas, Josep M. Esquirol, Jaume Subirana, Oriol Izquierdo, Jordi Giró i Àngel Castinyeira. Els debats giren a l'entorn dels aspectes culturals, religiosos i intel·lectuals vinculats a les diverses disciplines conreades pels membres del grup, especialment relacionades amb el diàleg «Fe i Cultura». El grup continuarà reunint-se durant aquest curs 1994-1995.

NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA AL MÓN LABORAL

En el marc d'una campanya impulsada per Comissions Obreres al País Valencià sobre el dret a usar el valencià en qualsevol situació, la Fundació Jaume Bofill ha col·laborat en l'elaboració de dos vocabularis específics en el terreny de correus i telègrafs i de banca i estalvi. Aquesta campanya s'ha portat a terme durant aquest any 1994.

SEMINARI DE REFLEXIÓ CÍVICA

En col·laboració amb la Fundació Enciclopèdia Catalana, la Fundació Jaume Bofill està organitzant un cicle de sessions sobre precedents, actualitat i perspectives de futur de la vida econòmica i cultural catalana. Aquest seminari va destinat a joves dirigents d'empresa del nostre país i té lloc cada quinze dies durant aquest curs 1994-1995.

notícies

LLEI DE MECENATGE

Finalment, el 24 de novembre passat es va aprovar la *Llei de Fundaciones y de Incentivos Fiscales a la participaci3n privada en actividades de inter3s general* (Llei 30/1994 publicada al BOE 282 del divendres 25 de novembre). Arran de l'aprovaci3n s'estan celebrant diverses jornades i confer3ncies per tal d'avaluar-ne l'abast, els aspectes positius i les mancances.

PRESENTACI3N DEL LLIBRE *L'ADMINISTRACI3N P3BLICA A CATALUNYA: UN MODEL D'ORGANITZACI3N TERRITORIAL?*

El dia 24 de novembre es va presentar aquest llibre elaborat per Isabel Rueda i Xavier Sanclimens. Hi van assistir i van participar al debat diverses persones provinents de l'administraci3n local de Catalunya i dels sectors estudiosos del tema. El llibre va ser presentat pel senyor Tomàs Font, catedràtic de Dret Administratiu de la Universitat de Barcelona.

NOTÍCIAS DE LA FUNDACI3N SERVEIS DE CULTURA POPULAR

Durant el mes de gener apareixeran dos nous vídeos didàctics:

Alícia al país de les transformacions geomètriques (3 capítols de 14 minuts cadascun). És una producci3n de la FSCP destinada a l'ensenyament primari.

Imatges i sons de l'aigua (4 capítols de 6 minuts), producci3n de la Fundaci3n Roca Galès i Videofon S.A., adreçada a Educaci3n Infantil.

Informaci3n i comandes: tel. (93) 458 30 04.

Foto: Joaquim Garcia

celebraci3n del vint-i-cinquè aniversari

Com ja es va informar al Butlletí anterior, corresponent al mes d'octubre, FUS Grup de Fundacions ha celebrat el vint-i-cinquè aniversari. Les tres fundacions que formen el grup, la Jaume Bofill, l'Institut Pacis i els Serveis de Cultura Popular, han volgut aprofitar la commemoraci3n per:

- Agrair a les persones que durant aquest vint-i-cinc anys han col·laborat en les activitats de la Fundaci3n en un acte públic on, a més, es va donar a conèixer el nom col·lectiu: FUS. En aquest mateix full informatiu, però en un full a part, trobareu la refer3ncia a aquest acte.
- Presentar públicament els temes que han centrat la preocupaci3n de les fundacions durant aquests anys i les activitats i subvencions en què s'han concretat. Aquesta presentaci3n s'ha materialitzat amb l'edici3n de la mem3ria titulada *A l'encalç de*.
- Fer un balanç que serveixi per orientar el futur del grup de fundacions. Aquest balanç del passat i l'orientaci3n de cara al futur encara no s'ha materialitzat externament. De moment és l'inici d'un període de reflexi3n interna.

vint-i-cinquè aniversari de FUS, grup de fundacions

El dia 17 de novembre, al Saló Vienès de la Casa Fuster de Barcelona, es va celebrar un acte commemoratiu del vint-i-cinquè aniversari de l'inici de les fundacions que integren el grup FUS. Unes 160 persones van departir cordialment durant les tres hores que va durar la celebració. En el transcurs de l'acte es va repartir la Memòria que recull l'activitat de les fundacions del grup durant aquests anys i es van fer dos parlaments, un resum dels quals transcrivim a continuació:

Avui, aquí, commemorem els vint-i-cinc anys de la creació de la Fundació Jaume Bofill i fem la presentació en societat del grup FUS que rubrica el lligam estret que ha existit des de sempre entre les tres fundacions –Jaume Bofill, Institut Pacis i Serveis de Cultura Popular–, compatible amb la distinció entre elles per les finalitats peculiars però, en definitiva, mútuament complementàries.

Ja us han donat el llibre que resumeix el treball realitzat en aquests vint-i-cinc anys. Crec que no cal estendre-s'hi més. Només vull dir alguna cosa sobre les raons que ens han impulsat a convocar-vos a aquesta reunió.

Diré per començar que ha estat el desig, que em sembla que compartim tots, de trobar-nos junts per parlar sobre què fem, què volem i què esperem. Alguns ens coneixem i tractem força, altres només de tant en tant, però estic segur que tots creiem que les ocasions de trobar-nos d'una manera distesa, com ara, són moltes menys de les que ens agradarien.

Tenim moltes coses en comú i d'una manera o altra coincidim en la preocupació per uns ideals que hem tractat de realitzar al voltant d'aquestes fundacions. Per què no recordar-los en aquesta ocasió? Per això desitjo que la reunió que celebrem renovi aquells ideals i ens permeti, mirant cap el futur, d'augurar a les Fundacions la continuació de llur camí, adaptant-se a les necessitats de cada moment amb la preocupació per l'avenir del nostre poble.

Aquesta reunió té també una altra finalitat important. Vol ser un acte d'agraïment. Perdoneu si em veig obligat a personalitzar una mica.

Ara fa vint-i-cinc anys –com molts de vosaltres sabeu– el Fèlix Martí i la Montserrat, i la meva dona i jo, coinci-

drem a comunicar-nos unes preocupacions comunes sobre el futur de Catalunya en un règim democràtic que aleshores, esvaïts els somnis passats, s'albirava encara llunyà, el respecte als drets de les persones, que eren conculcats cada dia; i l'ànima de justícia i igualtat que podiem estudiar teòricament però no pas aplicar realment.

Encara que no creïem pas que fòssim capaços d'aconseguir grans avenços en aquests camps –almenys nosaltres sols– confiàvem que alguna cosa més podria fer-se si trobavem homes i dones que, participant de les mateixes preocupacions, vulguessin enrolar-se en aquest camí.

Sabiem que existien altres iniciatives mogudes pels mateixos anhels. Nosaltres escollirem el camí que teníem més a mà, el de les fundacions, o sigui la destinació d'uns diners a les finalitats d'interès general que ens neguitejaven i que en institucionalitzar-les havien de permetre garantir-ne la continuïtat, despersonalitzar-les i incrementar-ne l'abast i el rendiment.

Però era poquet allò que es podia aconseguir amb els diners si mancaven les persones diverses i en nombre important que eren necessàries per a la realització de les activitats fundacionals. Afortunadament les hem trobades; aquí en teniu una representació ben llúida.

Totes les col·laboracions obtingudes han estat i són absolutament necessàries per portar endavant aquesta tasca. I per això, amb aquest acte volem expressar-vos l'agraïment dels fundadors i dels patrons que estan o han estat al front de les fundacions aquests anys.

Josep M. Vilaseca i Marcet

La memòria *A l'encalç de*, que aplega sintèticament les activitats de les tres fundacions durant aquests vint-i-cinc anys, es pot demanar per escrit a Provença 324, 08037 Barcelona, o telefonant al 458 87 00 o al 458 30 04.

Una commemoració pot servir per moltes coses. Pot servir per fer balanç, per exemple. Aquesta memòria que avui presentem pot ajudar a fer aquest balanç.

Quan es van crear les nostres fundacions el país era molt diferent i nosaltres somiàvem de canviar la situació. Volíem més llibertat per a tothom, més capacitat de control sobre el seu futur per al nostre poble, més igualtat d'oportunitats per als nostres conciutadans. La fundació era un instrument modest però probablement més important que el que tenien altres i, per això, vam intentar de posar-lo al servei d'aquells amb qui compartíem si fa o no fa el mateix somni. Lògicament ho fèiem amb les eines pròpies de l'instrument que teníem: facilitar la formació i preparació dels joves, investigar els aspectes més determinants de la societat catalana, crear mitjans per a l'educació dels infants i dels adolescents, promoure espais de diàleg i confrontació superant els partidismes, dissenyar alternatives...

Han canviat molt les coses durant aquests vint-i-cinc anys. Ha canviat el país i hem canviat nosaltres. Hem millorat en moltes coses però de vegades fa la impressió que hem empitjorat en altres.

El que passa, més aviat, és que cada època té les seves exigències. Vivíem, llavors, per exemple, unitats una mica excepcionals per causa de l'antifranquisme. També vivíem d'unes idees que no podien ser confrontades amb l'exercici de cada dia i que, per tant, conservaven tota la seva virginitat i la seva puresa. Ara, en canvi, hem comprovat les dificultats d'aplicació d'aquestes idees i correm el perill d'abandonar les inquietuds bàsiques que les motivaven.

A nosaltres ens sembla que el somni inicial encara té vigència. Alguns problemes són els mateixos encara que amb una expressió nova: l'esforç per la participació democràtica ha de contrarestar avui la manipulació de les consciències i el descrèdit de la política, la solidaritat social ha de contrarestar l'individualisme i la corrupció, la consciència nacional ha de contrarestar la pèrdua d'identitats col·lectives i els entrebancs per a un ple autogovern de Catalunya. Hi ha qüestions noves, és cert, o almenys hi ha qüestions que es presenten avui amb més contundència. No en faré pas l'inventari però podem assenyalar, per exemple, els temes de la multiculturalitat, o el paper dels mitjans de comunicació, o la internacionalització de l'economia, o la manca d'alternatives viables, o la necessitat de continuar recolzant la llengua i la cultura catalanes, etc. Són factors que hem de tenir en compte de cara al futur.

Em direu, amb raó, que són problemes massa importants per a unes entitats com les nostres tan modestes. Nosaltres, en definitiva, treballem d'una o altra forma en el camp cultural. Però de les moltes maneres d'entendre la cultura nosaltres hem accentuat aquella que l'entén

com la capacitat de comprendre la realitat que ens envolta i que ens ha fet el que som, i la voluntat d'intervenir per tal de millorar-la. En aquest sentit em sembla que és bo, de tant en tant, fer explícites les raons de la nostra activitat.

Voldria dir encara alguna cosa sobre la relació de les nostres entitats amb les administracions públiques. Les fundacions hem vist la recuperació de les nostres institucions democràtiques, Generalitat i Ajuntaments, com una de les consecucions que formaven part del nostre somni. Per això hem estat i estem disposats a col·laborar amb elles i en la seva consolidació. Però al mateix temps ens sembla, com a entitats independents que som, que és indispensable estimular l'anàlisi crítica del seu funcionament a fi de facilitar la seva millor adaptació a les necessitats del poble pel qual van ser creades. Aquest doble paper, que de vegades volem exercir, exigeix un equilibri, no sempre fàcil, entre col·laboració i distància crítica.

Seria un error mirar el passat amb nostàlgia per la simple raó que vivíem les coses amb l'impuls i l'esperança que donen el fet de tenir vint-i-cinc anys menys. Sabem que el cicle biològic de les persones no s'assembla al cicle cronològic de les institucions. Som una entitat jove i, sobretot, ho volem ser en mentalitat. Sabem que les nostres fundacions s'hauran mantingut joves en la mesura que hauran procurat practicar l'autocrítica, evitar la inèrcia, perseguir –anar a l'encalç de– noves propostes i realitzacions.

Deixeu-me dir, finalment, que si les nostres entitats han conservat una certa joventut probablement ha estat pel tarannà que, des d'un bon principi, hi van imprimir els seus fundadors. Ja sé que no els agrada que es parli d'ells però deixeu-me dir per una vegada que han demostrat una rara i fructífera combinació d'utopia e les preocupacions i finalitats, i de pragmatisme i realisme en els passos a fer, de generositat en l'aportació de béns i en la dedicació personal, i de mesura i austeritat en l'aplicació dels recursos, de presència estimulante, d'una banda, i de discreció en la determinació d'objectius concrets, de l'altra. Basti això que acabo de dir com a modestíssim reconeixement del seu paper en l'avui tan citada i elogiada societat civil, de la qual, en canvi, resulta de vegades tan difícil de trobar-ne realment les obres.

Altra cosa és si els que hem tingut la responsabilitat del dia a dia ho hem sabut fer i interpretar prou bé. Aquí hi hauria moltes més objeccions a posar. En tot cas estem molt agraïts als qui ens heu assessorat i ajudat i, no cal dir, que estem oberts a les crítiques, vinguin d'allà on vinguin, que ens puguin fer millorar la nostra tasca.

Jordi Porta i Ribalta